

Handläggare
Karolina Hellberg
Telefon: 08-50843028

Till
Socialnämnden
2025-03-17

Remiss av Program för öppen förskola

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/1410

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2024 fick förskolenämnden i uppdrag att, i samarbete med stadsdelsnämnderna, ta fram riktlinjer för öppen förskola. Med anledning av nya tillämpningsanvisningar föreslogs riktlinjerna rubriceras Program för öppen förskola. Förskolenämnden godkände programmet den 10 december och överlämnade det sedan till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Syftet med Program för öppen förskola är att säkerställa en jämn kvalitet och god uppföljning av verksamheten. Det sociala perspektivet och arbetet med inskrivningsgrad ska vara tydligt närvarande.

Socialförvaltningen ser öppna förskolan som en betydelsefull arena för att nå små barn och deras föräldrar med främjande och förebyggande aktiviteter och insatser. I Program för öppen förskola nämns familjerådgivning som en viktig samarbetspartner till öppna förskolan. Socialförvaltningen anser att det vore värdefullt om även föräldrarådgivning nämns eftersom det är den verksamhet inom socialtjänsten som har mest samarbete med öppna förskolan. Ibland är samarbete mellan mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst formaliserat i ett avtal om familjecentral och socialförvaltningen önskar därför att även familjecentral lyfts i programmet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om program för öppen förskola.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2024 fick förskolenämnden i uppdrag att, i samarbete med stadsdelsnämnderna, ta fram riktlinjer för öppen förskola. Med anledning av nya tillämpningsanvisningar föreslogs riktlinjerna rubriceras Program för öppen förskola för att bättre stämma överens med uppdragets intentioner.

Förskolenämnden godkände programmet den 10 december och överlämnade det sedan till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Remissinstanser är, utöver socialnämnden, stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Region Stockholm.

Ärendet

I Stockholms stads finns i nuläget 46 öppna förskolor i kommunal regi fördelade i samtliga stadsdelsnämnder. Öppen förskola fungerar som en mötesplats för barn och till dem medföljande vuxen. På öppna förskolan erbjuds de yngsta barnen möjlighet att delta i pedagogiska gruppaktiviteter och föräldrar ges möjlighet till social gemenskap med andra föräldrar samt att delta i aktiviteter planerade utifrån besökares efterfrågan och lokala behov.

Introduktionsförskola är en del av öppen förskola med riktade insatser för utrikesfödda föräldrar med särskilt fokus på språkutvecklande arbete, föräldraskapsstödande aktiviteter och insatser för inskrivning i förskola.

Syftet med Program för öppen förskola är att säkerställa en jämn kvalitet och god uppföljning av verksamheten. Det sociala perspektivet och arbetet med inskrivningsgrad ska vara tydligt närvarande.

Program för öppen förskolan omfattar följande målområden:

- Tillgängliga verksamheter med generösa öppettider
- Attraktiva mötesplatser med aktiviteter av god kvalitet
- Välutbildad personal med relevant kompetens
- Aktiv samverkan med centrala aktörer
- Uppföljning och utvärdering för fortsatt utveckling

Program för öppen förskola beskriver också hur det bidrar till arbetet med att förverkliga Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter samt Agenda 2030. I programmet finns dessutom tips på stödmaterial och fortsatt läsning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 mars. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen ser öppna förskolan som en betydelsefull arena för att nå små barn och deras föräldrar med främjande och förebyggande aktiviteter och insatser. På öppna förskolan kan föräldrar få tips, hänvisningar och information om vilket stöd som finns tillgängligt i staden, som till exempel föräldraskapsstöd. Öppna förskolans medarbetare kan också uppmärksamma behov av ett mer omfattande stöd och då länka föräldrar vidare till exempelvis hälso- och sjukvården eller socialtjänstens biståndsbedömda insatser, som föräldrar själva kan ansöka om. Finns misstanke om att ett barn far illa behöver öppna förskolans personal, som har anmälningsskyldighet, göra en orosanmälan till socialtjänsten.

I programmet nämns ”socialtjänst och familjerådgivning” som viktiga samarbetspartners. Förvaltningen anar att det egentligen är det snarlika begreppet föräldrarådgivning som åsyftas eftersom föräldrarådgivning vanligtvis är den verksamhet inom socialtjänsten som öppna förskolan samarbetar mest med. Föräldrarådgivningen erbjuder enskilda samtal för information, stöd och vägledning som rör föräldraskap. Många gånger håller föräldrarådgivningen i träffar utifrån föräldrastödsprogram som Alla barn i centrum och Föräldraskap i Sverige eller deltar på öppna förskolans tematräffar för föräldrar. Familjerådgivning är strukturerade samtal för vuxna i någon form av kärleks- eller familjerelation. Samtalen kan handla om en tillfällig kris eller att man inte lyckas komma överens i en viktig fråga. Både föräldrarådgivning och familjerådgivning är verksamheter inom socialtjänsten och viktiga att nämna i Program för öppen förskola.

Majoriteten av de som arbetar med föräldrarådgivning och familjerådgivning är socionomer. Socionom är en examensbeteckning för den som tagit examen efter att ha läst socionomprogrammet på universitet och högskola.

Socialförvaltningen uppskattar att programmet lyfter vikten av samverkan mellan öppna förskolan och andra aktörer. Familjecentraler är en bra struktur för organiserad samverkan kring små barn. Med familjecentral menas en i ett avtal formaliserad samverkan mellan mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst. Även andra samhällsaktörer kan ingå i samarbetet. I Stockholms stad finns 14 familjecentraler varav fyra är samlokaliserade. Socialförvaltningen föreslår att familjecentraler också nämns i programmet som ett exempel på organisering av nära samverkan kring små barn.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om Program för öppen förskola.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Program för öppen förskola

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-03-07
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-03-06